

Katowice, 22-02-2024 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Pełnomocnik Terenowy
Rzecznika Praw Obywatelskich
w Katowicach**

BPK.7010.15.2023.MP

**Pan
Krzysztof Pawlak
ul. Mariacka 11/7
Katowice 40-014
e-mail: kris.pawlak@hotmail.com**

Szanowny Panie,

działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich – w sprawie wniesienia skargi konstytucyjnej w zakresie zarzucanej przez Pana niezgodności ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z art. 32 ust. 2, art. 38 i art. 68 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - uprzejmie informuję i wyjaśniam jak niżej.

Przywołane przez Pana przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowią odpowiednio: nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust.2), Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia (art. 38) i każdy ma prawo do ochrony zdrowia (art. 61 ust.1).

Nadto Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 68 ust. 2 stanowi, że Obywatelom, niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Warunki i zakres udzielania świadczeń określa ustawa.

Biuro Pełnomocnika Terenowego
Rzecznika Praw Obywatelskich
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice

Tel. centr. (+48 22) 20 98 555
Infolinia obywatelska 800 676 676
katowice@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

Wspomnianym aktem prawnym jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2024r., poz. 146).

Zgodnie z w/w ustawą to do zadań ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie objętym ustawą należy w szczególności opracowywanie, finansowanie i ocena efektów programów polityki zdrowotnej, a także nadzór nad ich realizacją (art. 11 ust. 1, pkt 3).

Zgodnie z § 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 2023r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (tekst jedn. Dz.U., poz.1616) to właściwy Minister kieruje działem administracji rządowej – zdrowie.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz.U. z 2022, poz. 1608 ze zm.) stanowi, że koordynacja i opiniowanie realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego - wynikające z ustawy, koordynuje minister właściwy do spraw zdrowia (art. 4 ust. 1 w/w ustawy).

Z kolei art. 23 ustawy z dnia 27 października 2017r. o podstawowej opiece zdrowotnej (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 2527) stanowi, że świadczeniodawcy są obowiązani do monitorowania jakości udzielanych świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, które obejmuje m.in. dostępność i kompleksowość świadczeń opieki zdrowotnej. Minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, kryteria monitorowania jakości świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości świadczeń zdrowotnych, bezpieczeństwo zdrowotne świadczeniobiorców oraz obszary monitorowania.

Zatem za realizację polityki zdrowotnej Państwa, w tym dostępność dla pacjentów określonych świadczeń i procedur, a także programów zdrowotnych odpowiada Minister właściwy do spraw zdrowia, i to do tego organu można kierować wszelkie postulaty, także w formie skarg i wniosków.

Jednocześnie wskazuję, że centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony praw pacjentów określonych w ustawie z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1545 ze zm.), jest Rzecznik Praw Pacjenta. Siedziba: Biuro Rzecznika Praw Pacjenta, ul. Płocka 11/13; 01-231 Warszawa; e-mail: kancelaria@rpp.gov.pl.

Nadto uprzejmie informuję, że zagadnienie: czy obciążenie obywateli obowiązkiem finansowania składki zdrowotnej w całości właściwie wpisuje się w ciążący na władzy publicznej konstytucyjny nakaz zapewnienia ochrony zdrowia - było przedmiotem wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 6 lutego 2023r. (znak: V.7011.26.2022.ETP./EG.) do Ministra Zdrowia.

W obszernej odpowiedzi udzielonej z up. Ministra Zdrowia, pismem z dnia 08 marca 2023r. (znak: DLU.704.216.2023.MR) Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia nie podzielił stanowiska, że zmiany legislacyjne wprowadzone ustawą Polski Ład doprowadziły do stanu niekonstytucyjności regulacji składki zdrowotnej lub prawnego systemu publicznej opieki zdrowotnej.

Z udzielonej odpowiedzi wynika, że w opinii organu, w świetle obowiązujących norm prawnych składka zdrowotna jest niepodatkową daniną publiczną, której pobieranie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i wydatkowanie przez NFZ na świadczenia opieki zdrowotnej stanowi przypadek finansowania opieki zdrowotnej ze środków publicznych, o którym mowa w art. 68 ust. 2 Konstytucji RP.

A zatem nie można podzielić stanowiska, że zmiany legislacyjne wprowadzone ustawą Polski Ład doprowadziły do stanu niekonstytucyjności regulacji składki zdrowotnej lub prawnego systemu publicznej opieki zdrowotnej. Szczegółowe informacje w tej sprawie zostały opublikowane na stronie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wraz z treścią wystąpienia Rzecznika i odpowiedzią Ministra Zdrowia.¹

Problematyka konstytucyjności rozwiązań wprowadzonych Polskim Ładem - tj. likwidacji możliwości odliczenia składki zdrowotnej od podatku, nadal pozostaje w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich.

W dniu 22 listopada 2023r. w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się spotkanie eksperckie pod tytułem: „Składka zdrowotna po Polskim Ładzie – perspektywa konstytucyjna”. Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał, że należy zastanowić się nad granicami swobody ustawodawcy w sprawach podatkowych oraz zweryfikować, czy nie doszło do zakłócenia zasady wynikającej z art. 68 ust. 2

¹ <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-podatki-skladka-zdrowotna-niemoznosc-odliczenia-mz-odpowiedz> .

Konstytucji RP – czyli przerwania finansowania świadczeń opieki zdrowotnej na obywateli.²

Dla porządku uprzejmie informuję, że prawo do wystąpienia ze skargą konstytucyjną, zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji RP., przysługuje każdemu, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone.

Zasady wnoszenia skargi konstytucyjnej określa ustawa z dnia 30 listopada 2016r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 2393).

Zgodnie z art. 44 § 1 i 2 w/w ustawy w zakresie sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz zażalenia na postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, a także reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem istnieje obowiązek zastępstwa skarżącego przez adwokata lub radcę prawnego.

W razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej, skarżący może złożyć do sądu rejonowego swego miejsca zamieszkania wnioski o ustanowienie dla siebie adwokata lub radcy prawnego z urzędu.

Ogólne informacje dotyczące zasad wnoszenia skargi konstytucyjnej są dostępne na stronie internetowej Trybunału Konstytucyjnego, pod adresem: <https://trybunal.gov.pl/podstawowe-informacje/skarga-konstytucyjna> .

W tym miejscu uprzejmie informuję, że przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sytuują Rzecznika Praw Obywatelskich jako organ kontroli i ochrony prawa.

Rzecznik Praw Obywatelskich bada jedynie, czy naruszenie praw i wolności obywatelskich nastąpiło wskutek działania lub zaniechania organów, organizacji i instytucji, obowiązanych do przestrzegania i realizacji tych wolności i praw.

Rzecznik nie jest organem, który może zastępować strony w prowadzonych postępowaniach ani podejmować w ich imieniu działania, które im przysługują w ramach istniejących przepisów prawa i służących ich realizacji odpowiednich procedur, dotyczy to zarówno postępowania przed sądami powszechnymi i administracyjnymi, jak i przed organami administracji rządowej i samorządowej.

² <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/brpo-seminarium-skladka-zdrowotna-polski-lad>

Rzecznik Praw Obywatelskich nie jest również organem udzielającym porad prawnych, ani też nie jest uprawniony do dokonywania wiążącej wykładni przepisów, jak również nie ma kompetencji i uprawnień ustawowych aby wpływać na rozstrzygnięcia merytoryczne właściwych organów i instytucji.

Ze względu na przedmiot sprawy, a także z uwagi na kompetencje Rzecznika Praw Obywatelskich, wobec wyczerpania przysługujących środków działania tj. podjęcia sprawy w aspekcie generalnym i skierowaniu wystąpienia do właściwego ministra - ograniczono się obecnie do udzielenia Panu powyższych wyjaśnień i wskazania przysługujących środków działania (art. 11 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich – tekst jedn. Dz. U. z 2023r., poz. 1058).

Mam nadzieję, że przedstawione Panu wyjaśnienia zostaną przyjęte ze zrozumieniem.

Z poważaniem

Marcin Pachota

Główny Specjalista w Zespole

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2611987.10835102.4787281
Nazwa dokumentu	Pawlak 22.02.2024.pdf
Tytuł dokumentu	Pawlak 22.02.2024
Sygnatura dokumentu	BPK.7010.15.2023
Data dokumentu	22.02.2024
Skrót dokumentu	05280D43D02B990A9A5F6809B583CF37098B2D0C
Wersja dokumentu	1.6
Data podpisu	22.02.2024 11:08:20
Podpisane przez	Marcin Pachota Główny Specjalista w Zespole
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.118.1.1.

Data wydruku: 22.02.2024

Autor wydruku: Boryń Katarzyna (Specjalista)